

Principeverzoek Sociaal Windpark Diepenhoek Initiatief van EnergieKontor en ZummerePower

Februari 2018

Inhoudsopgave

1. De initiatiefnemers	3
1.1. ZummerePower	3
1.2. Energiekontor	3
1.3. Samenwerking van de partners	4
2. Visie op windenergie	5
2.1. Algemeen	5
2.2. Visie ZummerePower	5
2.3. Provinciaal beleid	6
2.4. Regionaal beleid	6
2.5. Lokaal beleid	8
2.6. Conclusie	8
3. Het plan en de locatie	9
3.1. De locatie	9
3.2. Verhouding tot beleid	10
3.3. Overige ontwikkelingen	11
4. Procesparticipatie	12
4.1. Het proces	12
4.2. Communicatie en participatie	13
4.3. Samenwerking met de overheid	14
5. Maatschappelijke baten	15
5.1. Grondeigenaren	15
5.2. Omwonenden	15
5.3. Sociaal-maatschappelijk fonds	15
5.4. Medefinanciering.	16
6. Relevante onderzoeken	17
6.1. Algemeen	17
6.2. Ecologie	17
6.3. Geluid	17
6.4. Slagschaduw	17
6.5. Energieproductie	18
7. Visualisaties.	19

1. De initiatiefnemers

1.1. ZummerePower

ZummerePower is een energiecoöperatie die is opgericht op 20 juni 2013. Vanuit een brede visie op duurzaamheid richt ZummerePower zich in de eerste plaats op bewustwording rondom het energievraagstuk. Door inwoners en bedrijven van Someren actief te betrekken bij en deelgenoot te maken van het energievraagstuk en oplossingen aan te reiken zal bewustwording over duurzaamheid in bredere zin gestimuleerd worden en gevolgen hebben voor het gedrag. De z.g. Trias Energetica is daarbij richtinggevend. De Trias Energetica staat voor:

1. Minimaliseer energieverbruik.
2. Gebruik duurzame energieopwekking.
3. Efficiënt gebruik fossiele brandstof.

Het is de ambitie van ZummerePower om het energieverbruik in de bebouwde omgeving met 50% terug te brengen in 2050. Een andere ambitie is om in Someren in 2020 20% lokaal duurzaam opgewekte energie te gebruiken en om in 2050 energieneutraal te zijn; dat wil zeggen dat Someren in haar eigen energiebehoefte kan voorzien. In het verre verschiet ligt CO₂-neutraliteit.

ZummerePower is met het volgende mission statement op weg gegaan: “ZummerePower, samen en energie op weg naar een duurzaam zelfvoorzienend Someren!”

Recentelijk hebben we dit gewijzigd in het krachtige: **“ZummerePower, samen op weg naar een energieneutraal Someren”**.

Vanuit dit mission statement richt ZummerePower zich op bewustwording rondom het energievraagstuk. ZummerePower werkt daarbij in de eerste plaats met projecten op het gebied van:

- Energiebesparing: door bewustwording, isolatie, zuinige apparaten, duurzame bouw en onderhoud.
- Educatie: voorlichting, bewustzijn, delen van kennis, Technasium projecten, zon op school.
- Energievoorziening: zonnepanelen, aardwarmte, windenergie, warmtepompen, (biomassa).
- Werkvoorziening: innovatie, lokale bedrijvigheid.

Sinds de oprichting van ZummerePower, als coöperatieve vereniging U.A. wordt aan deze onderdelen aandacht besteed.

Voor verdere informatie over waarvoor ZummerePower staat: www.zummerepower.nl.

1.2. Energiekontor

Energiekontor is een bedrijf uit Bremen dat in 1990 werd opgericht en tot doel heeft een bijdrage te leveren aan de energietransitie door te investeren in windenergieprojecten in Duitsland en onder meer Nederland. Het bedrijf ontwikkelt daarvoor in samenwerking met lokale partijen nieuwe locaties ten behoeve van de oprichting van windturbines.

Vervolgens financiert en bouwt Energiekontor het windpark en verzorgt ook de exploitatie en het beheer. Energiekontor werkt nadrukkelijk samen met belanghebbenden die

betrokken zijn bij een lokaal windenergieproject, omdat het gelooft dat windenergieprojecten alleen door samen te werken gerealiseerd kan worden.

Energiekontor heeft uitgebreid ervaring opgedaan met het opzetten van z.g. burger windparken en heeft daarbij haar windenergieplannen opengesteld voor participatie door burgers, als ook concreet lokale fondsen opgezet voor het delen in lokale baten.

1.3. Samenwerking van de partners

Op 3 november 2017 is door beide partners een samenwerkingsovereenkomst getekend. Het doel van de samenwerking is in de overeenkomst omschreven als: "partijen onderzoeken samen de mogelijkheden een windenergie initiatief tot stand te brengen op de locatie ten westen van de Belienberkdijk in Someren, plaatselijk bekend als Diepenhoek, bestaande uit circa 8 windturbines". In de overeenkomst is verder onder meer opgenomen:

- taken en verantwoordelijkheden van de partijen,
- participatie door belanghebbenden/omgeving,
- communicatie voor, tijdens en na de realisatiefase,
- optierecht van ZummerePower tot overname van maximaal 3 windturbines,
- instelling van een zogenaamd sociaal-maatschappelijk fonds waarin gelden vanuit de exploitatie door ZummerePower en Energiekontor worden gestort, alsmede de financiële deelname door Energiekontor in dit fonds.

2. Visie op windenergie

2.1. Algemeen

Windenergie speelt een belangrijke rol in de duurzame ontwikkeling van zowel de economie als onze leefomgeving. Zonder windenergie worden de landelijke en provinciale energiedoelstellingen niet gehaald. Samen willen de initiatiefnemers actief bijdragen aan de verduurzaming van het energieverbruik. Ten eerste is windenergie een schone vorm van energie, met een zeer geringe emissie van CO₂ of andere schadelijke stoffen die worden uitgestoten bij het gebruik van fossiele brandstoffen. Ten tweede is het aanbod van wind onuitputtelijk aanwezig. Ten derde biedt windenergie kansen op het gebied van werkgelegenheid en extra inkomsten voor de omgeving en de lokale overheid (leges/OZB).

De opbrengsten van een windpark kunnen als vliegwiel dienen voor andere (duurzame) initiatieven in de gemeente, maar ook voor de betrokkenheid van de omgeving. Dit in overleg met de omgeving. Naast energieopwekking vinden de initiatiefnemers ook energiebesparing cruciaal. Denk daarbij aan de advisering over verlichting en apparaten in woningen en bedrijven, huisisolatie, het zelf opwekken van stroom en subsidiemogelijkheden. Door duurzaam te ondernemen ontstaat er een spin-off waarvan het hele gebied economisch profiteert. Met de ontwikkeling van windpark Diepenhoek willen de initiatiefnemers bijdragen aan de verduurzaming van het energieverbruik.

Windenergie heeft veel voordelen:

- Windenergie vermindert het gebruik van fossiele brandstoffen zoals kolen en gas en verlaagt dus ook de CO₂-uitstoot en vervuiling die daarmee gepaard gaat;
- Windenergie maakt ons minder afhankelijk van olieproducerende landen;
- Met windmolens kunnen we heel lokaal energie opwekken;
- Windmolens op land leveren de goedkoopste duurzame stroom;
- De opbrengsten komen deels ten goede aan grondeigenaren, omwonenden en de lokale gemeenschap. Dat kan op veel manieren;
- Er is relatief weinig (landbouw)grond nodig voor de opwekking van een aanzienlijke hoeveelheid energie. Grondpercelen blijven grotendeels beschikbaar voor oorspronkelijk gebruik, dan wel voor gebruik voor andere doeleinden;
- In de wintermaanden – juist als we meer energie nodig hebben – leveren windmolens de meeste energie waardoor minder opslag nodig is.

2.2. Visie ZummerePower

ZummerePower ziet windenergie als een belangrijke aanvulling op alle andere vormen van duurzame energie. In 2016 heeft ZummerePower in de notitie "Aantoonbaar maatschappelijk meerwaardetraject voor dorpsmolens in Someren" het volgende geconcludeerd:

- ZummerePower biedt aan met steun van samenwerkingspartners (o.m. gemeente en Provincie) de ontwikkeling van windmolens in de gemeente Someren ter hand te willen nemen.
- Met de exploitatie van windmolens wordt onze duurzame energieopdracht versterkt.
- ZummerePower is bereid op te treden als beoogd exploitant van windmolens.
- Ten aanzien van de opbrengsten uit de exploitatie van windmolens: er zal jaarlijks een bedrag uit de opbrengsten in een revolverend fonds worden gestopt waaruit

zowel gebiedsontwikkelingen, duurzaamheidsopdrachten vanuit lokale duurzaamheidsagenda of andere sociaal-maatschappelijke ontwikkelingen gefinancierd kunnen worden.

2.3. Provinciaal beleid

De oorspronkelijke doelstelling van de provincie Noord-Brabant is om in 2020 470,5 megawatt uit windenergie te halen. Deze doelstelling zal volgens de huidige prognoses eerst 2 jaar later (2022) gehaald worden. In 2020 ligt de verwachting op minimaal 385 megawatt aan windenergie. Dat is 80% van de opgave zoals die is afgesproken met het Rijk.

Het zal duidelijk zijn dat projecten als het windpark Diepenhoek voor de Provincie van groot belang zijn voor het behalen van de provinciale doelstellingen.

De Provincie hecht veel waarde aan betrokkenheid van de omgeving bij windprojecten. De omgeving van windprojecten moeten niet alleen de lasten van een windpark hebben, maar ook kunnen delen in de lusten.

Met de actualisatie van de "Verordening Ruimte 2014" is het beleid van de Provincie Noord-Brabant ten aanzien van windmolens uitgebreid. Windparken mogen worden opgericht in de groenblauwe mantel, gebieden die voorheen uitgesloten waren, op basis van de volgende voorwaarden:

1. minimaal 3 windmolens, ook indien deze niet aansluiten op een bedrijventerrein,
2. de ontwikkeling dient plaats te vinden in een landschap, dat daar qua schaal en maat geschikt voor is,
3. de molens dienen inpasbaar te zijn in de omgeving,
4. er moet sprake zijn van maatschappelijke meerwaarde. De meerwaarde vertaalt zich als volgt:
 - o de mogelijkheid voor de omgeving om direct te participeren,
 - o het project draagt bij aan de oplossing voor een maatschappelijk of ruimtelijk probleem,
 - o het project draagt bij aan de realisering van een maatschappelijk of ruimtelijk doel.

2.4. Regionaal beleid

De regio Zuidoost Brabant kent op dit moment een uniek evenwicht. Een balans tussen hoog dynamische steden in een goed verbonden internationaal netwerk en sterke dorpen in een landschap waar bos en open velden elkaar afwisselen. Het is een gunstige basis voor de florerende Brainport regio. Er zijn sterk verschillende woon- en werkmilieus aanwezig die beantwoorden aan de vraag van de mix aan inwoners en bedrijven die de regio zo sterk maakt.

Om ervoor te zorgen dat de energietransitie hierop aansluit en waar mogelijk de regio versterkt is er in goede samenwerking met lokale stakeholders in een tweetal ateliers gekeken naar de energetisch en landschappelijk mogelijkheden.

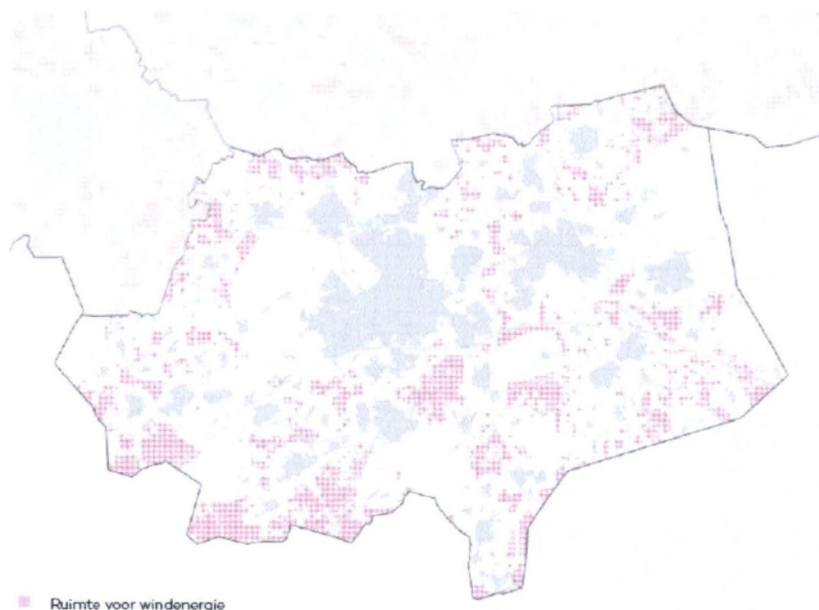
In opdracht van de provincie Noord-Brabant heeft POSAD een studie gedaan naar het energieverbruik in 2050 en de daarmee samenhangende behoefte aan duurzame bronnen. In juni 2017 is het rapport 'Energie en ruimte Zuidoost Brabant' verschenen, met uitsplitsingen naar de individuele gemeenten, waaronder Someren.

Energiegebruik 2050 na besparen

SOMEREN	Elektra	Warmte	Brandstof	Overig
gebouwde omgeving	187 TJ	390 TJ	--	--
industrie	152 TJ	105 TJ	--	--
landbouw	152 TJ	1383 TJ	--	--
mobiliteit	113 TJ	--	713 TJ	--
TOTAAL	604 TJ	1879 TJ	713 TJ	110 TJ

SOMEREN	MIN SCENARIO		MAX SCENARIO						
	TJ	aantal	TJ	aantal					
Windenergie 7,5MW	856	14	1528	25					
	TJ	dak opp. (ha)	TJ	dak opp. (ha)	vmi startplaats opp. (ha)	uitbreidingsgebied (ha)*	gemengd landelijk gebied (ha)*		
Zonne-energie	122	265	604	265	17	103,9 (66%)	0		
	TJ	aantal inst.	TJ	aantal inst.					
Geothermie wonen	117	1	118	1					
Geothermie kassen	258	3	258	3					
			TJ	aantal inst. Co-verg.	aantal inst. Monoverg.				
Biomassa			854	13	46				
					RWZI slib	mest	grasland-akkerland	GFT afval	bos
					0	459	0	0	0,1
	TJ		TJ						
totaal	1353		33615						

Er is toegewerkt naar een kaart waarop de kansen én de ruimtevraag op het gebied van duurzame energie in beeld zijn gebracht. Deze kaart wordt in het vervolg gebruikt als onderdeel van de Regionale Ruimtelijke Strategie.

scenario 1 maximaal

Maximale variant uit het Posad rapport juli 2017

2.5. Lokaal beleid

Op 28 januari 2016 wordt door de gemeenteraad van Someren unaniem een motie aangenomen waarin het college wordt verzocht met de Provincie Noord-Brabant en de lokale energie coöperatie de mogelijkheden te onderzoeken tot de realisering van een kleinschalig windpark in Someren. Daarbij worden de volgende voorwaarden gesteld:

- windenergie kan alleen gerealiseerd worden vanuit lokale (burger)participatie met een sociaal karakter,
- binnen Someren wordt een locatie voor windenergie aangewezen en op die locatie wordt maar één windenergieproject toegestaan,
- de aanwijzing van die locatie sluit voor de toekomst de realisatie van andere projecten voor duurzame energieopwekking niet uit, voor zover die geen nadelige invloed hebben op de opwekking van windenergie,
- er dient onderzocht te worden of er een extra versterking van de lokale economie kan plaats vinden door de levering van deze windenergie in de gemeente Someren,
- er dient onderzocht te worden in hoeverre het mogelijk en wenselijk is, dat de leden van het lokale burgerinitiatief de volledige zeggenschap krijgen over de energievoorziening en de sociale duurzame doelen voor de gemeenschap,
- er dient onderzocht te worden wat de mogelijkheden zijn voor de gemeente om, in wat voor vorm dan ook, financieel in de voorbereidingskosten van een windpark bij te dragen alsmede naar de mogelijkheden van crowdfunding.

Aan deze motie heeft een groot aantal overwegingen ten grondslag gelegen. Someren wil in 2050 energieneutraal zijn en erkent daarbij allerlei vormen van duurzame energie. De gemeente hecht bij het behalen van de energie neutrale doelstelling veel waarde aan de initiatieven uit de gemeenschap, de betrokkenheid en participatie van burgers alsmede het mogelijk maatschappelijk rendement van duurzame energieopwekking.

2.6. Conclusie

Uit het bovenstaande blijkt dat alle genoemde partijen het belang zien van windenergie als een van de vormen van duurzame energieopwekking. Windenergie is onontbeerlijk om de doelstellingen van zowel de overheden (Provincie en gemeente) als ZummerePower te halen.

In dit principeverzoek zal op alle onderdelen van het hierboven geformuleerde beleid worden ingegaan.

3. Het plan en de locatie

3.1. De locatie

Het plan is om 8 windmolens op te richten in de locatie genaamd "Diepenhoek". Diepenhoek is een deel van Gemeente Someren dat grenst aan de provincie Limburg en verder tussen De Beliënberkdijk ligt, de Nieuwendijk en de Nederweertseweg. Zie hiervoor de kaart hieronder.

De keuze voor deze locatie is tot stand gekomen op basis van een GIS analyse die geheel Someren betrof, uitgevoerd nadat bekend was geworden dat Provincie Noord-Brabant de criteria voor nieuwe locaties voor windenergie zou gaan wijzigen. Hierdoor zouden meer locaties in het oosten van de provincie in aanmerking kunnen komen.

De door Energiekontor uitgevoerde analyse leverde 4 potentiële locaties op in Someren, waarbij locatie Diepenhoek als beste naar voren kwam. De andere 3 locaties boden minder of helemaal geen ruimte vanwege een dichtere bewoning en de aanwezigheid van natuurrijk gebied.

Locatie Diepenhoek in Someren

Locatie Diepenhoek in Someren biedt voldoende ruimte voor de ontwikkeling en bouw van 8 moderne windturbines. Bezien vanuit de boven vermelde analyse van locaties voor grootschalige windturbines in Someren is dit een locatie die een grote bijdrage kan leveren aan het gemeentelijke doel op termijn energie-neutraal te worden. Deze locatie is bovendien geschikt omdat een minder dichtbevolkt gebied de kans op hinder verkleint. In het eerder genoemde regionale rapport van de Metropool regio Eindhoven (MRE) heeft bureau Posad dit gebied ook al in kaart gebracht.

Acht molens op deze locatie van het type Lagerwey L136 met een ashoogte van circa 132 meter en een tiphoogte van circa 197 meter levert jaarlijks een nettoproductie op van naar raming 11 miljoen kilowatturen *per* molen, wat vergelijkbaar is met het energieverbruik van 3.100 huishoudens en 7% van het totale elektra verbruik in Someren. De 8 windmolens in Diepenhoek kunnen circa 25.000 huishoudens van elektriciteit voorzien. Een windpark van deze omvang levert tevens een grote bijdrage aan de doelstellingen van Provincie Noord-Brabant.

3.2. Verhouding tot beleid

De initiatiefnemers zijn ervan overtuigd dat het plan past binnen de randvoorwaarden die door de Provinciale en gemeentelijke overheid worden gesteld (zie hoofdstuk 2). Daarbij moet ook de samenwerkingsovereenkomst betrokken worden die beide partijen hebben gesloten en waarin de context is vastgelegd waarbinnen het project wordt ontwikkeld. De volgende aspecten zijn van daarbij van belang.

1. Binnen de hierboven genoemde samenwerkingsovereenkomst tussen Energiekontor en ZummerePower, krijgt ZummerePower de mogelijkheid 3 molens over te nemen uit het windpark indien er in totaal 8 kunnen worden gerealiseerd. Iedereen in Someren kan via het lidmaatschap van ZummerePower direct mee participeren in het windpark en in de toekomst mogelijk ook door bijvoorbeeld de uitgifte van participaties (bijvoorbeeld obligaties) door ZummerePower (zie hoofdstuk 5), indien ZummerePower gebruik maakt van de mogelijkheid turbines uit het toekomstige windpark over te nemen, waarmee een gedeelte van de inkomsten van die over te nemen molen(s) beschikbaar komen voor de gemeenschap van Someren. De bepalingen over de uitvoering van dit z.g. optierecht in de samenwerkingsovereenkomst tussen Energiekontor en ZummerePower zijn hierbij leidend.
2. Omwonenden binnen een straal van 800 meter profiteren direct financieel van het windpark door middel van een jaarlijkse vergoeding van € 2000,- per woning, te betalen door de eigenaar(s) van de molens. In het geval van 8 molens gaat het daarbij om circa 50 woningen. Dit aantal en daarmee ook de in totaal beschikbare vergoeding is minder indien de huidige opstelling van 8 molens minder zou worden. Lokale verplichtingen worden namelijk direct voldaan vanuit de inkomsten van het windpark.
3. ZummerePower heeft als organisatie het versterken van sociale cohesie binnen Someren als één van haar uitgangspunten geformuleerd. Mede met het oog hierop zal er veel aandacht zijn voor de inbreng en participatie van belanghebbenden en omwonenden voor, tijdens en na het tot stand komen van het windpark. Meer hierover in hoofdstuk 4.
4. Vanuit ZummerePower wordt een lokaal sociaal-maatschappelijk fonds opgericht waarin vanuit de exploitatie van het windpark, jaarlijks een vast bedrag wordt gestort (zie hoofdstuk 5). In het geval van een windpark bestaande uit 8 molens met een jaarlijkse energieproductie van 11 miljoen kWh per molen, praten we over een bijdrage van circa €100.000 per jaar gedurende de eerste 10 jaren van de exploitatie. Deze middelen dienen ter ondersteuning van duurzame en maatschappelijke projecten binnen de gemeente. Zie ook de bepalingen in de samenwerkingsovereenkomst EK-ZP.

5. Ten aanzien van het punt van de versterking van de lokale economie met behulp van een nog te ontwikkelen en te bouwen windpark, kan het volgende worden gezegd. Of de lokale economie versterkt kan worden door de directe levering van stroom uit het windpark, zal bekeken moeten worden, omdat allereerst in dit stadium nog niet duidelijk is, tegen welke prijs stroom uit het windpark geleverd gaat worden en ten tweede nog onbekend is tegen welk tarief lokale afnemers op dit moment hun stroom inkopen.

De lokale economie kan ook versterkt worden door:

- de inkomsten uit het windpark die in de lokale economie zullen blijven;
 - de gelden uit het lokaal sociaal-maatschappelijk fonds en de projecten die uit dit fonds uitgevoerd kunnen worden;
 - in de bouwfase lokale aannemers delen van de bouw van het windpark uit te laten voeren;
6. Het plan voor de bouw en exploitatie van windmolens in Someren zal als duurzaam energieproject bijdragen aan de landelijke en provinciale doelen voor windenergie, die een uitvloeisel zijn van de Nederlandse verplichtingen in het kader van de klimaatverdragen. Het is duidelijk dat één enkel windpark in geringe mate bijdraagt, maar op provinciaal niveau is de bijdrage van 36 MW significant. Het windpark draagt ook bij aan de gemeentelijke doelstelling om in 2050 energieneutraal te zijn. Op dat maatschappelijke vraagstuk is dit windpark een direct antwoord.

In december 2017 zijn met acht grondeigenaren van percelen in locatie Diepenhoek overeenkomsten afgesloten die voorzien in de toekomstige bouw van windmolens in het gebied. De medewerking van deze grondeigenaren is een belangrijke stap voor het project, omdat zonder deze overeenkomsten geen realisatie van windturbines mogelijk is.

3.3. Overige ontwikkelingen

Onlangs heeft de gemeente Someren de notitie "Beleid zonneparken in het buitengebied 2017" vastgesteld. In deze notitie worden een aantal zoeklocaties voor zonneparken bepaald op basis van de volgende criteria:

- A. Technische afweging
 1. de nabijheid van nationale energie-infrastructuur; of
 2. de aanwezigheid van grote afnemers; of
 3. locaties die voorzien zijn van voldoende grote aansluiting.
- B. Ruimtelijke afweging, met als belangrijk criterium landschappelijke inpassing.

Op basis van de afweging onder A3 is in de notitie de locatie Diepenhoek meegenomen als zoeklocatie. Daarbij ligt er wel een nadrukkelijke relatie tussen de komst van het windpark, die zorgt voor een voldoende aansluiting en de mogelijkheden tot het realiseren van een zonnepark. Het is evident te onderkennen dat de ruimte onder en rondom windmolens een uitstekende locatie voor zonnepanelen kunnen bieden. De notitie zegt daarover: "Dit is vanuit het oogpunt van meervoudig ruimtegebruik een optie die zeker nader onderzoek verdient." Dit naast andere mogelijkheden voor ruimtegebruik als: natuurgebied, weidegebied dan wel recreatieve voorzieningen.

4. Procesparticipatie

4.1. Het proces

Voor een nieuw windpark moet een ruimtelijke en vergunningprocedure doorlopen worden. Om te bepalen welke procedure moet worden gevolgd, moet eerst worden beoordeeld welke vergunningen nodig zijn. Ook moet worden bekeken of een nieuw bestemmingsplan (of inpassingsplan) nodig is. Op basis daarvan kan worden bepaald wie het bevoegd gezag is. Naast een omgevingsvergunning kunnen ook andere vergunningen nodig zijn waarvoor andere overheden bevoegd zijn. Een en ander staat ter beoordeling van de gemeente en provincie. Te denken valt aan: Watervergunning (bevoegd gezag: waterschap, hoogheemraadschap), Natuurbeschermingswetvergunning (bevoegd gezag: provincie) Flora- en faunawetontheffing (bevoegd gezag: minister van economische zaken).

De ruimtelijke en vergunningprocedure kan worden versneld door middel van de coördinatieprocedure. Als de gemeente bevoegd gezag is, kan ze de ruimtelijke en vergunningprocedure versnellen door de besluitvorming te coördineren. Hiervoor is een besluit van de gemeenteraad nodig. Toepassing van deze regeling biedt de mogelijkheid om op hetzelfde moment het bestemmingsplan vast te stellen en de omgevingsvergunning te verlenen. Ten aanzien van besluiten waarvoor andere overheden bevoegd zijn, kan de gemeente verzoeken om medewerking ten behoeve van de coördinatieprocedure. Toepassing van deze procedure versnelt de besluitvorming voor het windpark aanmerkelijk.

De coördinatieprocedure heeft wel als consequentie voor de omgeving/belanghebbenden dat er geen beroep kan worden ingesteld. Bezwaren tegen de omgevingsvergunning (en/of het bestemmingsplan) worden alleen door de Raad van State behandeld en er is geen verder hoger beroep meer mogelijk. Dat betekent dus slechts één rechtsgang. De initiatiefnemers, in samenwerking met de gemeente, kunnen hieraan tegemoetkomen door bijvoorbeeld meer inspraak in de aanloop naar de besluitvorming te organiseren.

De tijdspanne waarbinnen een en ander kan plaats vinden is tevoren lastig in te schatten. Globaal ziet het proces met tijdspad er als volgt uit:

<p>1. <i>Initiatieffase</i>
Voorverkenning/verkenkende onderzoeken
Principeverzoek</p>	2015/Q1 2018
<p>2. <i>Ontwerpfase</i>
Principe verzoek
Uitvoering verdere onderzoeken
MER-onderzoek
Vergunningaanvraag</p>	2018/2019
<p>3. <i>Financiering</i>
SDE-beschikking
Opbrengstenverdeling
Financiering
(Financiële) contracten
Financiële kaders en investeringsbeslissing</p>	2018/2020
<p>4. <i>Contractvorming</i>
Netaansluitingsovereenkomst
Turbineleverings- en servicecontract</p>	2018/2020

Overeenkomsten tot aanleg van wegen en kabels

5. <i>Uitvoeringsfase</i>	2021/2023
Aanleg infrastructuur	
Bouw windmolens	
6. <i>Exploitatiefase</i>	vanaf 2023
Exploitatie windmolens	
Beschikbaarheid omgevingsfonds	

4.2. Communicatie en participatie

Uit het voorgaande kan worden afgeleid dat alle betrokken partijen (initiatiefnemers en overheden) het belangrijk vinden om de omgeving zo goed mogelijk te informeren en bij het initiatief te betrekken. Op deze manier kunnen we zo veel mogelijk acceptatie voor het windpark creëren. De initiatiefnemers hechten er veel waarde aan om de belanghebbenden/omwonenden op een open wijze te informeren en te betrekken bij het planproces. Immers, het windpark in hun omgeving kan met name voor de direct omwonenden een grote verandering zijn.

4.2.1. Doelgroepen

In dit project onderkennen we de volgende doelgroepen:

- Initiatiefnemers van het windpark (Energiekontor en ZummerePower).
- Overheden (provinciaal, regionaal, lokaal).
- Direct omwonenden.
- Inwoners van Someren.
- Buurtverenigingen
- Grondeigenaren.
- (Lokale) ondernemers en bedrijven.
- Ngo's zoals IVN, Summers landschap.
- Leden van ZummerePower.

Elk van deze doelgroepen heeft eigen achtergronden en eigen belangen. In het communicatieproces is het van belang deze belangen te onderkennen en hieraan aandacht te besteden.

4.2.2. Communicatie

Het communicatieproces volgt de fasen van het proces zoals dat hiervoor is geschetst. Elke fase kan een andere inzet van communicatiemiddelen vergen. In de samenwerkingsovereenkomst is afgesproken dat een communicatie- annex participatieplan gemaakt zal worden door de beide bij het initiatief betrokken partijen. Overigens zullen gemeente, zo nodig provincie hierbij betrokken worden. Dit plan is op dit moment in de maak.

Indien de gemeente het principeverzoek positief beoordeelt en verdere medewerking wordt gegeven, worden de volgende middelen gebruikt om de omgeving/belanghebbenden/belangstellenden te blijven informeren:

- Projectwebsite: binnen de algemene website www.zummerepower.nl zal een speciale pagina worden aangemaakt voor alle informatie en ontwikkelingen rond het windpark, mogelijkheden om te participeren, financieel deel te nemen en uitleg over de opbrengsten.

- Nieuwsbrieven: de omgeving van het park, bezoekers van informatiebijeenkomsten en andere belangstellenden worden door middel van een regelmatige nieuwsbrief geïnformeerd over de ontwikkelingen.
- Persberichten: regelmatig (zeker bij belangrijke momenten in het proces) wordt gebruik gemaakt van de lokale pers (ED, 't Contact, Siris).
- Contactpersoon: een vaste contactpersoon onderhoudt gedurende het hele proces de contacten met omgeving en alle relevante doelgroepen. Deze contactpersoon is telefonisch en via een apart mailadres bereikbaar.
- Inloopbijeenkomsten: rondom belangrijke momenten in het proces zullen inloopbijeenkomsten worden gehouden voor omwonenden/belanghebbenden/belangstellenden.
- Keukentafelgesprekken: op verzoek zal de contactpersoon, zo nodig aangevuld met bijvoorbeeld bestuursleden of vanuit Energiekontor gesprekken thuis voeren.
- Excursies: in de uitvoeringsfase bestaat voor omwonenden en andere belangstellenden de mogelijkheid om het bouwgebied te bezoeken.

4.2.3. Participatie

Participeren gaat een stap verder dan alleen communiceren. Deelnemers willen en kunnen een bijdrage leveren in het proces. Uiteraard dient een en ander goed ingekleed te worden. De deelnemers moeten immers goed weten waar ze aan toe zijn. Waar kunnen ze over meepraten? Waarover juist niet?

De initiatiefnemers streven naar een klankbordgroep waarin betrokkenen, belanghebbenden en andere belangstellenden niet alleen blijvend worden geïnformeerd, maar ook de kans krijgen het proces te becommentariëren. Tijdens de bijeenkomsten van de klankbordgroep kunnen ideeën, vragen of zorgen over alle aspecten van het windpark aan de orde worden gesteld. Met deze vorm van overleg wordt geborgd dat de omgeving eenvoudig kan aangeven waar behoefte aan is of waar vragen over zijn. Hier kan dan snel op worden ingespeeld door de initiatiefnemers of het bevoegd gezag. Daarnaast wordt de omgeving op gestructureerde wijze geïnformeerd, bijvoorbeeld door een vast vergaderregime in te stellen voor de klankbordgroep.

Door lid te worden van ZummerePower zijn alle inwoners in staat om via de Algemene Ledenraadsvergadering een stem te laten klinken. De ALV bepaalt de koers van de coöperatie en dus ook de koers van de ontwikkelingen rond het windmolenproject.

4.3. Samenwerking met de overheid

Zoals hiervoor al aangegeven is er nog een heel proces te gaan van vergunningverlening. Om dit proces zo soepel mogelijk te laten verlopen is nauwe samenwerking met betrokken overheden van belang.

De initiatiefnemers stellen voor om, samen met de naast betrokken overheden (gemeente en provincie), een werkgroep te vormen die het hele proces gaat begeleiden. Eventueel andere betrokken overheden kunnen aanschuiven op momenten dat sprake is van bevoegdheden die door hen uitgeoefend worden.

5. Maatschappelijke baten

Uitgangspunt voor de initiatiefnemers is dat de opbrengsten van windpark Diepenhoek mede ten goede komen aan de gemeenschap van Someren. Om dat te bewerkstelligen is een aantal afspraken gemaakt in de samenwerkingsovereenkomst over de verdeling van de revenuen.

5.1. Grondeigenaren

Met de grondeigenaren van wie de grond gebruikt gaat worden voor de bouw van de molens en de noodzakelijke infrastructuur, zijn inmiddels gebruiksovereenkomsten getekend.

5.2. Omwonenden

Afhankelijk van het aantal en type molens is afgesproken dat omwonenden binnen een straal van 800 meter een jaarlijkse vergoeding betaald krijgen van € 2.000,- per huishouden. Het gaat om circa 50 woningen. Dit aantal kan worden bijgesteld als bijvoorbeeld minder dan 8 molens zullen worden gerealiseerd.

5.3. Sociaal-maatschappelijk fonds

Vanuit de exploitatie van het windpark wordt jaarlijks een bedrag uitgekeerd in een z.g. sociaal-maatschappelijk fonds dat ten gunste komt van de lokale gemeenschap Someren. Daarbovenop zegt Energiekontor toe gedurende de eerste 10 exploitatiejaren, jaarlijks een additionele bijdrage ter beschikking van het fonds te stellen van € 0,75 per megawattuur. Ergo bedraagt de donatie de eerste 10 exploitatiejaren € 1,25 per megawattuur. Uitgaande van in totaal 8 molens en een jaarlijkse productie van circa 11.000 MWh per molen kan deze donatie de eerste 10 jaar dus ruim € 100.000,- bedragen.

Er is nog geen sprake van een vaststaande vorm waarin een en ander gegoten gaat worden. Dat geldt eveneens voor de wijze waarop de verdeling van de middelen plaats gaat vinden. Dat zou (bijvoorbeeld) in de vorm van een separate stichting (c.q. andere organisatievorm) kunnen, waarin naast ZummerePower en Energiekontor, ook de gemeente en andere maatschappelijke partners kunnen deelnemen.

Vanuit dit fonds kunnen bijvoorbeeld projecten, aangedragen vanuit de Somerense gemeenschap (mede)gefinancierd worden, maar daarnaast kan ook gedacht worden aan:

- Bevordering van de sociaal-culturele leefbaarheid,
- Ontwikkeling van natuur (denk hierbij aan de landschapszone Diepenhoek, het weidevogelproject van Summers landschap),
- Verder gestalte geven aan de energietransitie,
- Versterking van de recreatieve aspecten van de windmolens (bijvoorbeeld opname in het recreatieve fietsroutenet),

De hier genoemde projecten en ideeën zijn slechts als voorbeeld bedoeld om een indruk te geven wat de positieve impact van een samenlevingsfonds kan zijn. Uiteindelijk zijn het de mensen uit de Somerense gemeenschap zelf die ideeën en projecten aandragen.

5.4. Medefinanciering.

Een vorm van financiële participatie is mogelijk door middel van de uitgifte van obligaties. Hiermee kan ZummerePower de molens waarop ze besloten heeft het optierecht uit te oefenen en dus zelf gaat exploiteren (maximaal 3 molens) gedeeltelijk financieren.

Op de obligaties die vaak een looptijd van 5 jaar hebben, wordt meestal een vastgestelde rente uitgekeerd. Dit rendement is hoger dan de spaarrente en daarmee is het een interessant financieel instrument, waarbij de Somerense gemeenschap daadwerkelijk de lusten van het windpark kan ervaren.

6. Relevante onderzoeken

6.1. Algemeen

Windmolens hebben invloed op de omgeving. Windmolens veranderen door hun formaat en dynamiek de beleving van het landschap. Het is de intentie van de initiatiefnemers om geen onaanvaardbare hinder voor omwonenden en voor andere functies in het gebied te veroorzaken. Op basis van de eerder geformuleerde aannames ten aanzien van aantal en type molens (o.m. ashoogte) heeft Energiekontor in 2016 en 2017 een viertal verkennende onderzoeken uitgevoerd naar: ecologie, geluid, slagschaduw en energieproductie. Omdat nog slechts sprake is van eerste globale verkenningen, zullen deze onderzoeken herhaald worden nadat van gemeentewege positief op dit principeverzoek is gereageerd.

6.2. Ecologie

Windmolens kunnen effecten hebben op beschermde natuurgebieden en op beschermde dier- en plantensoorten. Dit maakt veldonderzoek door ecologen noodzakelijk. Uit een eerste screening blijkt dat er geen bijzondere soorten in het plangebied aanwezig zijn die hinder ondervinden van de windturbines. Omdat het plangebied erg open is, hoeven er geen bomen te worden gekapt voor de aanleg van het park. Wel is uit een eerste ecologische risicoanalyse (november 2016) door Bureau Waardenburg (in opdracht van Energiekontor) geconcludeerd dat aanvullend onderzoek noodzakelijk is naar het effect van de molens op ganzen en vleermuizen. Dit vanwege de ligging van de locatie tussen foerageergebieden en slaapplaatsen. Mogelijk dient ook ontheffing te worden aangevraagd in het kader van de Natuurbeschermingswet. In de zomer van 2018 (vleermuizen) en de winter van 2018/2019 (ganzen) zal diverse keren veldonderzoek worden uitgevoerd om nader te kunnen vaststellen hoeveel exemplaren van genoemde soorten voor komen in het gebied en wat hun gedragingen zijn.

6.3. Geluid

Windmolens maken geluid. Hoe hoorbaar ze zijn is afhankelijk van het type windturbine (bijv. direct drive of met tandwieloverbrenging), hoe hard het uit welke richting waait en hoe ver men van een molen af staat. Of er obstakels zoals woningen en bomen tussen de windmolen en de ontvanger staan, is ook van invloed. Een windturbine mag wettelijk maximaal 47dB overdag en 41 dB in de nachtelijke uren op de gevel van een woning veroorzaken. De 8 molens op de locatie Diepenhoek kunnen, naar verwachting, aan deze norm voldoen.

6.4. Slagschaduw

Slagschaduw is de schaduw die de wieken van een molen kunnen veroorzaken. Er zijn wettelijke normen over het toelaatbaar aantal minuten slagschaduw per jaar. Er mag in een gemiddeld jaar maximaal 17 dagen per jaar niet méér dan 20 minuten slagschaduw optreden op elke woning in de omgeving. Voor deze locatie wordt dit vertaald in maximaal 5.7 uur per jaar op de gevel van de woning. Als vooraf, op basis van onderzoek, blijkt dat een overschrijding van de wettelijke norm kan worden verwacht, dan is de exploitant verplicht een stilstandvoorziening te treffen.

6.5. Energieproductie

Indien het park gerealiseerd wordt met de molens van het type als eerder omschreven, wordt op een ashoogte van 132 meter op deze locatie jaarlijks een gemiddelde windsnelheid van 6,9 m/s bereikt. De productie van een Lagerwey L136 windturbine op deze locatie met deze gemiddelde windsnelheid levert jaarlijks een gemiddelde productie van 11 miljoen kWh.

7. Visualisaties.

De landschappelijke inpassing van het voorlopig ontwerp als ook de visualisatie wordt in kaart gebracht met behulp van het programma Windplanner. Dit programma stelt ons in staat het landschap in beeld te brengen met behulp van het bekende Streetmap programma van Google.

Op onderstaande kaartuitsnede van het plangebied zijn gezichtspunten vastgesteld. Op deze basis wordt op de volgende pagina's vanuit die gezichtspunten het landschap met gevisualiseerde turbines getoond. Dit geeft een impressie van het toekomstig beeld.

Foto 1: Visualisatie vanuit gezichtspunt Nieuwendijk (op 580 m afstand van dichtstbijzijnde turbine)

Foto 2: Visualisatie vanuit gezichtspunt Groesbaan (op 490 m afstand van dichtstbijzijnde turbine)

Foto 3: Visualisatie vanuit gezichtspunt Beliënberkdijk (op 595 m afstand van dichtstbijzijnde turbine)

Foto 4: Visualisatie vanuit gezichtspunt Dooleggersbaan (op 395 m van dichtstbijzijnde turbine)

Foto 5: Visualisatie vanuit gezichtspunt Kruisbaan (op 366 m van dichtstbijzijnde turbine).

Foto 6: Visualisatie vanuit gezichtspunt Kerkendijk op 852 m van dichtstbijzijnde turbine).

